

7. Juhhús

7.1. Világ- és európai piaci tendenciák

A FAO előrejelzése szerint a **globális juh- és kecskehús termelés** 13 millió tonna körül alakult 2010-ben, **nem változott lényegesen** az előző évihez képest. Jelentős különbség figyelhető meg a fejlődő és a fejlett országok között: a fejlődő országok termelése 1%-kal bővült, míg a fejlett országoké 1%-kal csökkent.

Ausztrália és Új-Zéland, valamint Dél-Amerika és Afrika egyes részeit aszály sújtotta az előző években, ami a juhhús árának emelkedését okozta. A magas árak, továbbá a kedvezőbb időjárás a termelőket az állomány visszaállítására ösztönözte 2010-ben. Új-Zélandon a termelés kismértékű növekedésére számítottak, a szeptember-októberi kedvezőtlen időjárás azonban megakadályozta az állomány-visszaállítási terveket. Kína juhhús termelése nemcsak 2010-ben növekedett (3,9 millió tonna), hanem várhatóan hosszabb távon is, mert az ország önellátásra törekszik.

A Bizottság előzetes adatai szerint az EU-ban 3%-kal 865 ezer tonnára csökkent a juh vágása 2010-ben az előző évihez képest a kereslet csökkenése és a termelés hatékonyságával összefüggő problémák, valamint a legelők más mezőgazdasági hasznosítási módjainak előtérbe kerülése miatt. Az egy főre jutó juh- és kecskehús fogyasztás 3%-kal mérséklődött (2,08 kg/év), elsősorban a juh- és kecskehús többi húshoz viszonyított magas ára miatt.

A globális juhhús-fogyasztás főleg Kínában, a Közel-Keleten és Észak-Afrikában nőtt, és a következő tíz évben is élénkülés várható. Kínában az életszínvonal emelkedése, az utóbbi csoportban a vallási, kulturális és étkezési szokások okozzák a fogyasztás bővülését. A világ többi országában a juhhús fogyasztása stagnál vagy csökken.

A globális juhhús-import 2%-kal 878 millió tonnára nőtt 2010-ben, elsősorban Kína 7%-os bővülése, valamint a Közel-Kelet és Észak-Afrika élénkülő kereslete miatt. A fejlett országok importja ugyanakkor 3%-kal csökkent.

A gazdasági válság hatására a fogyasztók kevésbé keresik a húsok között a legdrágábbnak számító juhhúst, ezért a Bizottság adatai szerint az EU juh- és kecskehús importja 12%-kal 255 ezer tonnára csökkent 2010-ben az előző évihez képest. Az Új-Zélandról származó behozatal (83%-os részesedés) 12%-kal, az ausztráliai 6%-kal esett vissza.

A Gira előrejelzése szerint a globális juhhús termelés 6%-kal bővülhet az évtized végére, elsősorban Kína növekvő kibocsátása miatt. Az EU-ban csökkenő ütemben, de folytatódik a termelés mérséklődése, ugyanakkor a juhhús-import 27 ezer tonnával bővülhet 2020-ig. Új-Zéland marad az EU legnagyobb beszállítója, de exportja várhatóan csökken, míg Ausztráliáé nő. A Távol- és Közel-Kelet juhhús iránti kereslete élénk marad a következő tíz évben, a fő beszállító továbbra is Ausztrália lesz.

7.2. Hazai piaci tendenciák

7.2.1. Kínálat

A KSH adatai szerint **Magyarország juhállománya** 1,18 millió egyed volt 2010. december 1-jén, **egy év alatt 3,4%-kal fogyott**. A juhtartási kedv csökkenését mutatja az anyajuhok állományának csaknem 13%-os visszaesése (844 ezer egyedre).

Az állomány csökkenését elsősorban a jövedelmezőség romlása, a támogatások mérséklődése, az elenyésző hazai fogyasztás, a magyarországi feldolgozás hiánya, a tenyészutánpótlás elhanyagolása az elmúlt években, az olasz piacnak való kiszolgáltatottság, valamint a gazdák előre-gedése okozza.

7.2.2. Bel- és külpiaci értékesítés

Az állomány csökkenése miatt a juhok felvásárlása 3%-kal 317 ezer darabra csökkent 2010-ben az előző évihez képest a KSH adatai szerint. A felvásárlás eltolódott a pecsenyebárány felé, amelynek felvásárláson belüli részaránya jelentősen nőtt (egy év alatt 65%-ról 83%-ra), míg a tejésbárányé visszaesett.

A Magyarországon termelt bárányok legnagyobb része exportra kerül. Az **élő bárány kivitele 2010-ben nem változott lényegesen** 2009-hez viszonyítva (7. melléklet). Az export értéke forintban kifejezve 2%-kal, euróban 5%-kal nőtt. A kivitelből 90%-kal részesedő Olaszország irányába 1%-kal nőtt az élőbárány-export. Az olaszországi piachoz viszonyítva a többi célország részesedése kicsi: Franciaország 4%, Horvátország 2%, Görögország és Románia 1-1%. Franciaországba visszaesett, míg a többi ország irányába bővült az export.

7.3. A piaci árak tendenciája

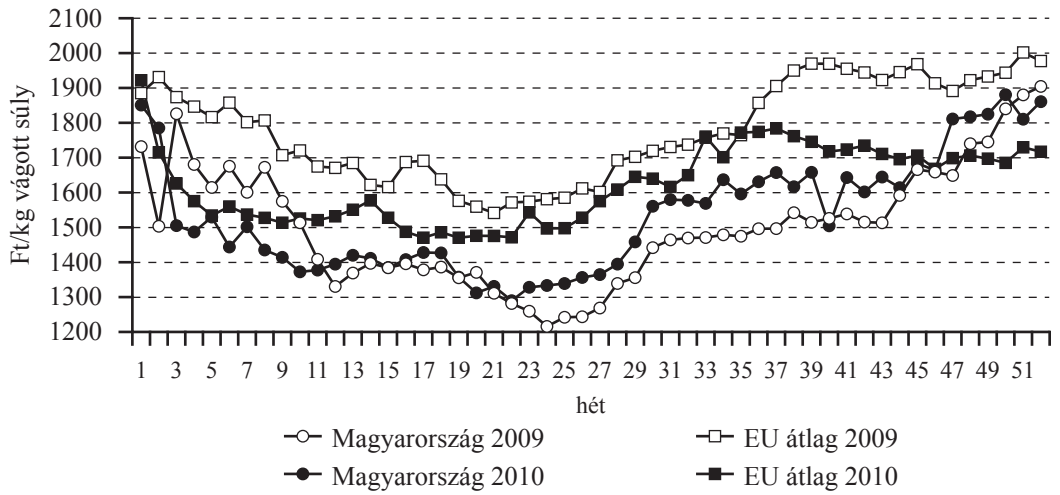
A jelentős juhhús-exportőr országok szűk kínálata miatt többnyire emelkedett a juhhús ára a világpiacon.

Az EU-ban a könnyű bárány ára euróban kifejezve 8%-kal volt alacsonyabb 2010-ben, mint az előző évben (22. ábra). Az árak annak ellenére mérséklődtek, hogy csökkent a belpiaci kínálat és az import, és az új-zélandi juhhús is magasabb áron érkezett az EU-ba. Az ár csökkenését elsősorban a kereslet visszaesése okozta, mert a fogyasztók az olcsóbb húsokat részesítették előnyben. A bárányhúst egyre inkább egy speciális fogyasztói réteg fogyasztja, illetve ünnepek alkalmával kerül az asztalra.

Olaszországban, Magyarország legnagyobb exportpiacán a könnyű bárány ára euróban kifejezve 14%-kal volt alacsonyabb 2010-ben, mint 2009-ben. Az árak az év három fő bárányértékesítési időszakában (húsvét, augusztus 15-e, karácsony) emelkedtek, de nem érték el az előző évi szintet. Ennek egyik fő oka az előző évinél bőségesebb báránykínálat volt. Romániából és Spanyolországból nagy mennyiségű bárány érkezett az olasz piacra, sőt a környező országokba is.

Magyarországon a könnyű bárány ára forintban kifejezve 2%-kal (13. melléklet), euróban számolva 6%-kal haladta meg 2010-ben az előző évi szintet. Ennek oka a csökkenő kínálat mellett az év második felétől megfigyelhető forintgyengülés, amely kedvezően hatott az export-, illetve a termelői árakra is. Az értékesítési főszezonban, húsvétkor a magyar bárányokat az előző évinél alacsonyabb áron exportálták, és az év elejéhez képest erősödő forint tovább csökkentette a termelők bevételét. Augusztus közepén az olaszországi kereslet élénkülése miatt az árak emelkedtek, és magasabbak voltak, mint egy évvel korábban. A karácsony előtti hetekben az olasz piacon keresett volt a jó minőségű, elsősorban kis súlyú magyar bárány, ami a könnyű bárány árának további emelkedését eredményezte.

A könnyű bérány ára az EU-ban

Forrás: EU Bizottság, AKI PÁIR

